

Skolu reorganizācija turpina savu gaitu

Divas novada vidusskolas pārtaps par pamatskolām

Aizkraukles novada domes deputāti pieņēma lēmumu sākt Jaunjelgavas un Neretas Jāņa Jaunsudrabiņa vidusskolas reorganizāciju. No 2026. gada 1. septembra tās būs pamatskolas.

SANDRA PUMPURE

10. klasi neatvērs

Kā jau "Staburags" iepriekš informēja, par vidusskolas pakāpes samazināšanu jau aktīvi diskutēja domes Izglītības, kultūras un sporta jautājumu komitejas sēdē aprīlī. Gan Jaunjelgavas, gan Neretas skolu direktorus tad atzina, ka vidusskolēņu skaits nav pietiekams, un tas arvien sarūk. Jaunjelgavā mācības 10. klasē varētu sākt viens skolēns, Neretā — iespējams, desmit. Abu skolu padomes aprīlī pieņēma lēmumu nākamajā mācību gadā neatvērt 10. klasi. Pēc diskusijām deputātu vairākums to atbalstīja. Tas nozīmē, ka esošie vidusskolēni varēs pabeigt vidusskolu gan Jaunjelgavā, gan Neretā, bet jaunas klases neatvērs, un no 2026. gada 1. septembra abas iestādes būs pamatskolas.

Līdz ar šī lēmuma pieņemšanu abas iestādes var pieteikties Atveseļošanas fonda finansējumam izglītības iestāžu infrastruktūras pilnveidei un aprīkošanai.

Kļūst aizvien sarežģītāk

Par iespēju mainīt izglītības pakāpi un piedalīties Eiropas struktūrfondu projektā, iepriekš domes komitejas sēdē viedokli puda arī Pļaviņu vidusskolas direktore Ilze Luksa. Šī jautājuma izskatīšanai bija sasaukta skolas padome, kas tomēr uzskatīja, ka visu vecāku vārdā nevar pieņemt šādu lēmumu un aicināja vecākus uz kopsapulci. Tajā piedalījās arī Aizkraukles novada pašvaldības, Izglītības pārvaldes vadība un daļa deputātu.

Izglītības pārvaldes vadītāja Sarmīte Kļaviņa iepazīstināja ar esošo un paredzamo skolēnu skaitu un faktisko demogrāfisko situāciju Pļaviņu apvienības teritorijā, plānoto skolu finansējumu. Par to šajā sēdē runāja arī skolas direktore Ilze Luksa, atzīstot, ka iepriekš vienmēr cīnījies par vidusskolas posma pastāvēšanu Pļaviņās, bet, situācijai mainoties un strauji samazinoties pamatskolas absolventu skaitam, kuri izvēlas mācības turpināt vidusskolās, skola nevar nodrošināt skolēnu skaitu un mācību sasniegumu kvalitāti. Skola nevar uzņemties atbildību situācijā, kad jaunieši ir pierunāti mācīties vidusskolā, tomēr netiek ar to galā.

Ir skumji šādi lēmumi par skolām, bet tajā pašā laikā pašvaldībai naudas pietiek citām lietām, jauniem amatiem un nodaļām, kas nav vajadzīgas, bet ne izglītībai.

JĀNIS SARMIS BAJĪNSKIS,
DEPUTĀTS

Par to, cik sarežģīta šobrīd ir vidusskolas mācību programma, runāja arī citi skolotāji, atzīstot, ka iemācīties to var, bet ir jāiegulda liels darbs pašam skolēnam. Tomēr ne visiem tam ir motivācija. Turklāt vidusskolas posmā ar tik mazu skolēnu skaitu ir grūti nodrošināt kompetencēs balstīto izglītības programmu ar "grozu" izvēli. Arvien grūtāk arī nodrošināt nepieciešamos skolotājus un viņu darba samaksu.

Vecāki neatbalsta

No vecāku puses zālē gan neizskanēja nevienas atbalsts Pļaviņu vidusskolas pārveidei par pamatskolu. Iebildes bija asas un emocionālas. Gan skolas padomes vadītāja Zaiga Bonda, gan citi tās locekļi un vecāki uzsvēra, ka vidusskola ir svarīga pilsētas attīstībai, un daudzas ģimenes izvēlas to par savu dzīvesvietu, jo zina, ka bērniem būs iespēja mācīties uz vietas. Pilsētā ir mākslas, mūzikas skola, bērnu un jauniešu centrs.

Jāraugās perspektīvā, un jādoma, kā attīstīt skolu, nevis samazināt iespējas, jo skolēnu skaita ziņā katrs gads nav vienāds. Likvidējot vidusskolas posmu, visticamāk, samazināsies skolēnu skaits arī pamatskolā. Turklāt nav garantijas, ka pieņemot lēmumu, skola gūs projekta atbalstu, bet vidusskola būs zaudēta. Arī izdevumi skolas uzturēšanai būtiski nemazināsies, jo telpas tāpat jāuztur un skolotājus vajadzēs. Prioritātei ne vienmēr jābūt naudai, un jādoma arī par attieksmi un ieinteresētību no skolas puses, lai bērni gribētu tur mācīties. Nav jābūt tikai izpildītājiem, ko liek no augšas, bet vairāk jāiebilst pret to, kas šķiet nepareizs. Kāpēc skolotāju streikā galvenās prasības ir tikai alga un skolotāju noslodze, bet ne mācību programmas, ar kurām bērniem arvien grūtāk tikt galā — par to visu sašutuši bija vecāki.

Vecāku iebildes bija arī par motivāciju, lai bērni vēlētos palikt mācīties vidusskolā, jo pēdējos divus gadus skolā tikai runā, ka nebūs vi-

AIZKRAUKLES NOVADA DOME pieņēmusi lēmumu par Neretas un Jaunjelgavas vidusskolas pārveidi par pamatskolu. Diskusijas par Pļaviņu vidusskolas turpmāko likteni vēl turpinās. Foto no aģentūras F64

dusskolas. Arī Pļaviņās ienāk jaunas ģimenes, un ir izaugsmes tendences. Nav iespējams vienā dienā izmainīt sistēmu, bet nevar tai pakļauties visu laiku, zinot, ka tā ir neadekvāta. Turklāt tas nav tik vienkārši — pašvaldībai pateikt, ka vidusskolas nebūs, un neuzņemties atbildību, kas notiek ar skolēniem, kuriem būs jāmecejas citur, un ģimēnēm.

Skaļas un asas diskusijas todien bija par daudziem jautājumiem, kas skar skolu un izglītību kopumā. Vidusskolas posmā Pļaviņās esošie skaitļi un prognozes nav tās iepriecināšākas, bet tomēr ne tik ļoti kritiskas. Šobrīd arī vēl nav apstiprināts jaunais skolu finansēšanas modelis un kritēriji. Viss balstās uz ministrijas informatīvo ziņojumu, kur minēts šis skolēnu skaits un finansēšana, ja tā nav, ko lielākoties gan pasniedz jau kā pieņemtas normas.

Cietīs budžets

Pļaviņu vidusskolas padome vēl nav pieņēmusi lēmumu, kāda turpmāk būs izglītības iestāde. Par vai pret būs jālemj arī pašvaldībai. Tās vadītājs Leons Līdums sapulcē Pļaviņu skolā atzina, ka var vilcināties ar lēmumu par vienu vai otru iestādi vēl gadu vai divus, bet tas var būt "sitiens" pašvaldības budžetam. Lai kompensētu vidusskolas posmu, ja nebūs valsts finansējuma skolotāju algām, nepieciešami 160 000 eiro, kas ir gandrīz tik daudz, cik Pļaviņu apvienībā pieejami līdzekļi dažādiem ikdienas darbiem, un nekam citam visticamāk naudas nebūs.

— Tas ir sāpīgs lēmums katram, bet situācija ir līdzīga visā Latvijā. Katram argumentam, ko sakāt, ir sava patiesība, tāpēc viss rūpīgi jāizvērtē. Mūsu pienākums ir informēt, kāda ir situācija un iespējas, kā arī uz klausīt jūsu viedokļus, — tikšanās

Tas ir sāpīgs lēmums katram, bet situācija ir līdzīga visā Latvijā. Katram argumentam, ko sakāt, ir sava patiesība, tāpēc viss rūpīgi jāizvērtē. Mūsu pienākums ir informēt, kāda ir situācija un iespējas, kā arī uz klausīt jūsu viedokļus.

LEONS LĪDUMS,
AIZKRAUKLES NOVADA DOMEŠ
PRIEKSSĒDĒTĀJS

laikā Pļaviņās teica Leons Līdums.

Pašvaldības deputāts Aigars Lukss skolas vecāku sapulcē atzina, ka balsos par vidusskolas posma slēgšanu, jo laiki mainās un reāli jāraugās uz situāciju. Ir jāstiprina pamatskola. Pēc viņa teiktā — ja paliks vidusskola un apvienībai naudas trūks, tad visticamāk pirmo aizvērs gan bērnu, gan jauniešu centru, jo to uzturēšana nav lēta, un tad iedzīvotāju viedokli šajā jautājumā nevienam neprasis.

Iesaka slēgt

Aizkraukles novada domes kārtējā sēdē maijā jautājuma par Pļaviņu vidusskolas izglītības pakāpes samazinājumu nebija, bet, iespējams, ka par to vēl lems. Pašvaldības deputātu viedokļi šajā jautājumā bija atšķirīgi. Kā aizvadītajā domes sēdē, skatot jautājumus par Jaunjelgavas un Neretas skolām, atzina Mazzaļves pamatskolas direktors Aivars Miezītis — vairāk uzsvērti riski, kas

būs, kad neslēgs konkrēto vidusskolu, bet nav izvērtēts, kas būs, kad to slēgs.

Jānis Sarmis Bajīns atzina, ka ir skumji šādi lēmumi par skolām, bet tajā pat laikā pašvaldībai naudas pietiek citām lietām, jauniem amatiem un nodaļām, kas nav vajadzīgas, bet ne izglītībai. Gatis Gūtmanis gan bija pretējās domās, uzsverot, ka par lēmumu slēgt vajadzēja izšķirties jau ātrāk, nevis gaidīt, kad viss pats lēmā "nominis".

Skaidrot Eiropas Savienības struktūrfondu piesaisti Aizkraukles novada reorganizējamajām vidusskolām Aizkraukles Izglītības pārvalde bija aicinājusi Izglītības un zinātnes ministrijas pārstāvjus. Tiešsaistes sapulcē viņi informēja, ka šajā kārtā atbalsts paredzēts piecām izglītības iestādēm visā Latvijā. Jaunjelgavas un Neretas vidusskolām ir iespēja tajā startēt, bet atbalsts atkarīgs, vai tas atbilst noteiktajiem kritērijiem, un viens no tiem ir skolas ilgtspējība — vai skolēnu skaitam ir tendence palielināties, bet ne samazināties. Kā uzsvēra Aizkraukles novada domes deputāte Evija Vectirāne, izvērtējumā tomēr būtu jāņem vērā paredzētā Sēlijas poligona izveide, kas var palielināt iedzīvotāju skaitu reģionā. To savā vēstulē apliecinājusi arī Aizsardzības ministrija. Svarīgs ir arī projekta dalībnieku skaits — cik būs pretendentu šim finansējumam.

Runājot par tālāko skolu tīkla sakārtošanu, ministrijas pārstāvji atzina, ka likuma izmaiņas virzās uz priekšu, un cer, ka gala lēmums tiks pieņemts līdz nākamajam mācību gada sākumam. Saistībā ar Pļaviņu vidusskolu, viņi atzina, ka vidusskolas posmā tā balansē uz robežas. Tomēr viņu ieskatā, domājot par attīstības perspektīvām, vajadzētu tomēr lemt par izglītības pakāpes samazinājumu. ♦

MAF
Mediju atbalsta fonds

Projektu finansē Mediju atbalsta fonds no Latvijas valsts budžeta līdzekļiem. Par materiāla saturu atbild laikraksts "Staburags".